



## รายงานการวิจัย

การบริหารจัดการเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุในสังคมไทย  
(Age-Friendly City Management in Thai Society)

โดย

นายดำรงศักดิ์ จันทิพย์ และคณะ  
คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๕๗

## กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๔ ซึ่งรายงานจากการวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ก็ด้วยความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายท่านในหลายองค์การซึ่งไม่สามารถเอ่ยนามได้ทั้งหมด เช่น เจ้าหน้าที่จากกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในส่วนกลางที่ประสานงานในการลงพื้นที่ทั้งปริมาณของกรุงเทพมหานครและในส่วนภูมิภาคทั่วประเทศให้กับคณะผู้วิจัย เจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด เทศบาล องค์การผู้สูงอายุ ตลอดจนภาคีเครือข่าย ทั้ง 9 จังหวัดที่ได้ประสานงานและอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่ซึ่งคณะผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้สูงอายุที่ได้เสียสละเวลารอคอยหรือตอบแบบสอบถามการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบพระคุณผู้ให้ข้อมูลทั้งการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อยทั้ง 9 จังหวัด หากปราศจากความร่วมมือครั้งนี้นงานวิจัยนี้อาจสำเร็จลงได้

ขอขอบพระคุณคณาบดีคณะรัฐศาสตร์ อธิการบดี ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่ได้ให้การสนับสนุนให้คณะผู้วิจัยได้ทำงานอย่างเต็มประสิทธิภาพ

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติที่ได้ประสานงานให้โครงการนี้สำเร็จลุล่วง

ขอขอบพระคุณเลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และผู้อำนวยการกองโครงการและประสานงานวิจัยที่ได้สนับสนุนโครงการวิจัยนี้

ท้ายที่สุดขอขอบพระคุณคณะกรรมการผู้ตรวจประเมินทางวิชาการซึ่งมี ศ.ดร. อานนท์ บุญยรัตเวช เป็นประธานกรรมการที่ได้ให้คำแนะนำที่มีคุณค่ายิ่งต่อคณะผู้วิจัยในการปรับปรุงแก้ไขให้งานมีความสมบูรณ์ขึ้นเป็นลำดับ ตลอดจนได้ให้กำลังใจในการทำงานแก่คณะผู้วิจัยอย่างต่อเนื่องจนส่งผลให้โครงการวิจัยแล้วเสร็จตามกำหนด

คณะผู้วิจัย

กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

## รายละเอียดเกี่ยวกับโครงการวิจัย

โครงการวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุในสังคมไทย”

“Age-Friendly City Management in Thai Society”

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๔ จำนวนเงิน ๑,๓๘๘,๐๐๐ บาท

ระยะเวลาทำการวิจัย ๑ ปี ตั้งแต่ ๑๖ ส.ค. ๒๕๕๔ ถึง ๑๕ ส.ค. ๒๕๕๕

ชื่อผู้วิจัย

๑. รองศาสตราจารย์ ดร. ดำรงค์ศักดิ์ จันทิพย์ (หัวหน้าโครงการวิจัย) คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง หมายเลขโทรศัพท์ ๐๒-๓๑๐-๘๔๘๓-๗ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘๑-๗๒๐-๕๔๕๕ email: drs2542@hotmail.com
๒. ดร. กฤษณ์ รักชาติเจริญ (นักวิจัย) คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล หมายเลขโทรศัพท์ โทร. ๐๒-๘๐๐-๒๘๓๐-๗๘ ต่อ ๑๒๖๐ โทรสาร. ๐๒-๔๔๑-๙๓๒๔ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๗๘๑-๒๔๒-๔๒๔๓ email: Krishphd@live.com
๓. ดร. เมทีณี แสงกระจ่าง (นักวิจัย) วิทยาการและนักวิจัยอิสระ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘๖-๐๑๖-๗๖๖๖ email: my\_whitechristmas@hotmail.com

## บทคัดย่อ

ปรากฏการณ์สังคมผู้สูงอายุที่ประเทศไทยได้เริ่มเผชิญเมื่อราวทศวรรษที่แล้วได้ทวีความรุนแรงขึ้นเป็นลำดับโดยเฉพาะชุมชนเมืองในสังคมไทยที่ยังคงพัฒนาไปในแนวทางกระแสหลักที่ส่งผลต่อสุขภาพอนามัย เศรษฐกิจปากท้อง สวัสดิภาพความปลอดภัยอันกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุโดยที่เมืองยังขาดการวางระบบที่มุ่งเน้นการให้ความสำคัญกับคนกลุ่มนี้ซึ่งกำลังจะก้าวเข้าไปมีสัดส่วนถึงร้อยละ ๒๐ ของประชากรทั้งหมดในราวปี ๒๕๖๓ และจะเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ โดยที่การวิจัยนี้ได้อาศัยกรอบแนวคิดเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุขององค์การอนามัยโลกเป็นเป็นแนวทางไปสู่คำตอบใน ๔ ประเด็นคือ ในด้านปัจจัยของเมืองที่รองรับสังคมผู้สูงอายุ ในด้านความสามารถของเมืองในการจัดการเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ ในเชิงเปรียบเทียบปัจจัยของเมืองในแต่ละภูมิภาค และการสร้างกรอบแนวคิดในการจัดการเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุที่มีความสอดคล้องกับสังคมไทย

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวจึงได้ทำการศึกษาใน ๙ เมืองอันเป็นเมืองที่มีอัตราผู้สูงอายุสูงที่สุดใน ๕ ภูมิภาคโดยศึกษาในทั้งเชิงปริมาณจากผู้สูงอายุรวม ๓,๔๕๑ คนโดยการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งสถิติพรรณนาและสถิติอนุมาน กับการศึกษาในเชิงคุณภาพทั้งการสัมภาษณ์เจาะลึกการสัมภาษณ์เชิงกลุ่มและการสังเกตการณ์สภาพเมืองโดยวิเคราะห์ผ่านกรอบมโนทัศน์ที่กำหนดขึ้น

จากการศึกษาพบว่าผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเมืองมีความพึงพอใจในปัจจัยด้านสภาวะแวดล้อมของเมืองที่รองรับสังคมผู้สูงอายุในระดับที่ปานกลางค่อนข้างน้อย โดยภาพรวมเมืองมีความสามารถในการจัดการสังคมผู้สูงอายุในด้านสุขภาพอนามัยและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางสังคมแต่ก็ยังขาดความสามารถในการจัดการเพื่ออำนวยความสะดวกในการออกไปสู่สังคมเช่นการจัดระเบียบทางเดินเท้า การสร้างระบบการขนส่งที่มีประสิทธิภาพ การส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้มีโอกาสทำงาน ในเชิงเปรียบเทียบเมืองในแต่ละภูมิภาคภายใต้กรอบแนวคิดดังกล่าวพบว่าเมืองขนาดใหญ่เช่นเทศบาลนครมีศักยภาพสูงด้านการก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกทางกายภาพแต่เมืองขนาดกลางและเล็กจะมีความโดดเด่นด้านการสร้างเวทีทางสังคมให้ผู้สูงอายุ ในขณะที่โดยรวมยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาคบกรุกที่สาธารณะเช่นทางเดินเท้าและสถานที่สาธารณะที่อำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุได้ และประเด็นสุดท้ายการสร้างเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุในสังคมไทยยังคงสอดคล้องและสามารถอาศัยกรอบแนวคิดขององค์การอนามัยโลกได้เพียงแต่จำเป็นต้องปรับปรุงในการปฏิบัติบางประการเช่นการสร้างการยอมรับนับถือและการมีสังกัดของผู้สูงอายุในสังคม

คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาเช่นควรมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายผู้สูงอายุเพื่อให้มี “คณะกรรมการผู้สูงอายุจังหวัด” (กพส.จ.), ควรปรับเปลี่ยนนโยบายหรือกฎหมายเพื่อสร้างเสริมโอกาสและกระตุ้นผู้สูงอายุเช่นการยืดอายุเกษียณการทำงานออกไปจาก ๖๐ ปีไม่เฉพาะบางสาขาอาชีพ และนิยาม “ผู้สูงอายุ” ควรปรับเป็น ๖๕ ปีขึ้นไป ตลอดจนการปลูกฝังค่านิยมหรือทัศนคติใหม่ที่ยอมรับบทบาทของผู้สูงอายุอย่างมีความหมายมากขึ้น, เทศบาลควรแปลงเจตจำนงไปสู่การปฏิบัติโดยในขั้นแรกจำเป็นต้องปรับโครงสร้างองค์กรและตั้ง “กองสังคมผู้สูงอายุ” ในสำนักงานเทศบาลรวมทั้งตราไว้ในข้อบัญญัติเทศบาลอย่างชัดเจน, เทศบาลควรหาโอกาสใช้แนวทางการจัดการภาครัฐและเอกชนในเชิงหุ้นส่วน, จำเป็นต้องทบทวนวิธีการเดิมและหาวิธีการใหม่เพื่อให้สังคมหรือคนในวัยอื่น

ยอมรับและต้องการให้ผู้สูงอายุเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กรโดยเฉพาะผู้สูงอายุที่พิการหรือที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงที่จะถูกทอดทิ้ง, เทศบาลควรส่งเสริมและสนับสนุนในด้านต่างๆเพื่อให้มีระบบอาสาสมัครภาคประชาชนในชุมชนของผู้สูงอายุที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น, ควรเร่งติดตามการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายของส่วนราชการต่างๆที่เกี่ยวข้องกับออกแบบและจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุตามหลัก Universal Design, ควรมีเวทีการมีส่วนร่วมทางสังคมของผู้สูงอายุในเมืองทุกชุมชนโดยเน้นการเข้าถึงได้และการมีกิจกรรมที่มีชีวิตชีวาโดยอยู่บนหลักการที่เคารพในเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์, เมืองควรสร้างบ้านพักผู้สูงอายุที่สามารถให้บริการในเชิงเอนกประสงค์, เทศบาลจำเป็นต้องเข้ามาดูแลด้านเศรษฐกิจการจ้างงานและการออมของผู้สูงอายุ, เทศบาลจำเป็นต้องเข้าไปส่งเสริมสิ่งที่เป็นจุดแข็งเพื่อสร้างโอกาสในงานและรายได้จากผลิตภัณฑ์ให้กับกับกลุ่มผู้สูงอายุ, เทศบาลควรเปิดโลกทัศน์ให้ผู้สูงอายุในปัจจุบันให้มีวิถีชีวิตและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากการมีโอกาสได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสมัยใหม่

คณะผู้วิจัยเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเมืองในเชิงการบรรลุไปสู่ความเป็นมิตรต่อผู้สูงอายุที่มีเป้าหมายในการเสริมสร้างผู้สูงอายุที่กระฉับกระเฉงและมีคุณภาพไม่มากนักน้อยหากหน่วยงานหรือภาคีต่างๆ อาทิ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาล ภาคธุรกิจและภาคประชาสังคมได้ให้ความสนใจกับผลการวิจัยนี้

**คำสำคัญ:** สังคมผู้สูงอายุ, เมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุ, ผู้สูงอายุที่กระฉับกระเฉงและมีคุณภาพ

## Abstract

It is widely known that the Ageing Society which Thailand has been facing for a decade has become more severe. As the process of urbanization in Thai society that continues in the mainstream development, harm to the elderly can be seen in areas such as health, well-being, welfare, safety, and the quality of life as the whole. While the city still lacks managerial emphasizes systems to provide for this population, which will account for about 20 percent of the population by the year 2020. The research was based on “Age-friendly City” paradigm of the World Health Organization, as a tentative model to reach the four main purposes of this research: first, to clarify factors that support the aging society of those cities; second, to study the management capacity to support those aging societies; third, to compare factors that support those aging societies between regions; and fourth, to conceptualize the Age-friendly City management framework which is pertinent to Thai society.

To achieve these objectives, the research has been validated in nine cities within five regions with the highest rate of elderly people. We designed to use qualitative and quantitative research, which studied 3,451 elderly people, and analyze its data by the descriptive and inferential statistics. The qualitative research that used in-depth and focus-group interview techniques, and observations cities site were designed, which were analyzed through the conceptual framework were established.

We found out that: firstly, elderly people who live in the city have moderate satisfaction to factors that support the social environment for an aging society; secondly, overall, the city has abilities to manage the aging society in healthcare and social participation enhancement, but it still lacks the ability to provide facilitate public space such as side roads and pedestrian walkways, an efficient transportation systems, and encourage elderly employment; thirdly, in comparison cities in each region under the framework, a large city such as a Nakorn-municipalities has a high potential for the construction of physical facilities, but small and medium-sized cities such as Muang-municipalities have a high potential for encouraging social participation with the elderly, while on the whole, problem of public places invasion has still not been resolved, such as sidewalks and public facilities for the elderly; fourthly, age-friendly cities in Thailand are still consistent with the framework of the

World Health Organization, and they need some adjusting and improving in certain performance areas such as respect and social inclusion.

We have recommended that: "The provincial elderly committee" should be established; encourage the elderly by new definition for "elderly", refer to persons ages sixty-five or older, as well as delayed retirement from 60 years to 65 in all professions; encourage new attitudes and values in order to accept an active and more meaningful role for the elderly; the city should make a difference by reorganizing and establishing "Aging society Division" in its offices, as well as make provisions for this ordinance; aging society management towards the Public Private Partnership approach should be considered; the city should find a new approach for recognition and inclusion, especially of illness and disability for those at risk of being abandoned; municipalities should be encouraged and supported in developing various kind of volunteer programs; should be accelerated to improve the laws of the government agency involved in designing and creating the right environment that is safe for the elderly, according to Universal Design; a public sphere for the community which is accessible and vibrant for this age group should be promoted, and encouraged based on principles of respect for the dignity of human beings; the city should provide nursing homes or home health care for the elderly; the municipality must be concerned with the employment and savings of the elderly; municipalities need to promote local products from industrious productive individuals or aging groups; municipalities should broaden the opportunities for the elderly in life by providing modern information and communications technology for a better quality of life.

This research would benefit Thai society in terms of achieving an Age-friendly City, by promoting an active and quality aging, if the public entities such as the Ministry of Social Development and Human Security, the Department of Local Government, the Ministry of Interior, Municipalities, the business sector and the civil society had to pay attention to the results of this study.

**Keywords:** Aging Society; Age-Friendly City; Active and Quality Aging

---

## สารบัญเรื่อง

		หน้า
	กิตติกรรมประกาศ	
	บทคัดย่อ	
ส่วนที่ 1	บทนำว่าด้วยการบริหารจัดการเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุในสังคมไทย	1
	บทที่ 1 บทนำ	2
	บทที่ 2 กรอบความคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	23
	บทที่ 3 ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย	54
ส่วนที่ 2	ปัจจัยและความสามารถในการบริหารจัดการเมืองเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุในกทม.และปริมณฑล	81
	บทที่ 1 บทนำ	82
	บทที่ 2 ผลการวิจัยเชิงปริมาณ	90
	บทที่ 3 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ	112
	บทที่ 4 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	126
ส่วนที่ 3	ปัจจัยและความสามารถในการบริหารจัดการเมืองเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุในภาคกลาง	137
	บทที่ 1 บทนำ	138
	บทที่ 2 ผลการวิจัยเชิงปริมาณ	144
	บทที่ 3 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ	175
	บทที่ 4 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	188
ส่วนที่ 4	ปัจจัยและความสามารถในการบริหารจัดการเมืองเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุในเขตภาคเหนือ	196
	บทที่ 1 บทนำ	197
	บทที่ 2 ผลการวิจัยเชิงปริมาณ	202
	บทที่ 3 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ	232
	บทที่ 4 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	246
ส่วนที่ 5	ปัจจัยและความสามารถในการบริหารจัดการเมืองเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุในเขตภาคต่อ.เฉียงเหนือ	256
	บทที่ 1 บทนำ	257
	บทที่ 2 ผลการวิจัยเชิงปริมาณ	261
	บทที่ 3 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ	289
	บทที่ 4 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	302
ส่วนที่ 6	ปัจจัยและความสามารถในการบริหารจัดการเมืองเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุในเขตภาคใต้	310
	บทที่ 1 บทนำ	311
	บทที่ 2 ผลการวิจัยเชิงปริมาณ	315
	บทที่ 3 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ	344
	บทที่ 4 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	356
ส่วนที่ 7	การเปรียบเทียบปัจจัยด้านสภาวะแวดล้อมของเมืองในแต่ละภูมิภาคภายใต้กรอบแนวคิด “เมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุ”	365
	บทที่ 1 ผลการวิจัยเชิงปริมาณ	366
	บทที่ 2 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ	376
	บทที่ 3 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	382
ส่วนที่ 8	บทสรุป การบริหารจัดการเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุในสังคมไทย	390
	บทที่ 1 กรอบแนวคิดในการบริหารจัดการ “เมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุ” ในสังคมไทย	391
	บทที่ 2 บทสรุป: ข้อเสนอสรุป การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	413
	บรรณานุกรม	472
	ภาคผนวก	478

## สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	กรอบแนวคิดในการให้บริการต่อผู้สูงอายุ	39
ตารางที่ 2	ภาวะคุณภาพชีวิตโดยรวมกับสุขภาวะโดยรวม	43
ตารางที่ 3	แนวทางการปฏิบัติตามมาตรฐานของผู้สูงอายุ	44
ตารางที่ 4	แสดงข้อมูล 9 เมืองใน 9 จังหวัดใน 9 ภูมิภาคซึ่งมีประชากรผู้สูงอายุสูงสุดในแต่ละภูมิภาค	56
ตารางที่ 5	ประเด็นในการเก็บข้อมูล	57
ตารางที่ 6	จำนวนผู้เข้าประชุมกลุ่มและผู้ถูกสัมภาษณ์ในจังหวัดเป้าหมาย	59
ตารางที่ 7	รายละเอียดผู้ให้ข้อมูล	60
ตารางที่ 8	ค่าความน่าเชื่อถือของข้อคำถาม	66
ตารางที่ 9	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง	71
ตารางที่ 10	ตัวแปรและข้อคำถาม	74
ตารางที่ 11	แผนการดำเนินการวิจัย	79
ตารางที่ 12	จำนวนประชากรจังหวัดนนทบุรี	84
ตารางที่ 13	แสดงร้อยละของเพศ	91
ตารางที่ 14	แสดงร้อยละของอายุ	92
ตารางที่ 15	แสดงร้อยละของการศึกษา	93
ตารางที่ 16	แสดงร้อยละของอาชีพ	94
ตารางที่ 17	แสดงร้อยละของรายได้	95
ตารางที่ 18	ระดับคะแนนของตัวแปรพื้นที่โล่งแจ้งและอาคารสถานที่ต่างๆ ในเขตเมืองจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	96
ตารางที่ 19	ระดับคะแนนของตัวแปรการจราจร การเดินทาง และขนส่งจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	98
ตารางที่ 20	ระดับคะแนนของตัวแปรที่อยู่อาศัยในชุมชนเมืองจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	100
ตารางที่ 21	ระดับคะแนนของตัวแปรโอกาสการมีส่วนร่วมทางสังคมจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	101
ตารางที่ 22	ระดับคะแนนของตัวแปรการยอมรับและการมีสังกัดในสังคมจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	103
ตารางที่ 23	ระดับคะแนนของตัวแปรการมีส่วนร่วมในฐานะพลเมืองและการมีงานทำจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	105
ตารางที่ 24	ระดับคะแนนของตัวแปรสารสนเทศและการติดต่อสื่อสารจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	106
ตารางที่ 25	ระดับคะแนนของตัวแปรการสนับสนุนจากชุมชนและการบริการสุขภาพจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	108
ตารางที่ 26	ระดับคะแนนของตัวชี้วัดเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	110
ตารางที่ 27	รายงานผลการสำรวจข้อมูลสถานภาพของผู้สูงอายุ และคนพิการของจังหวัดตราด	142
ตารางที่ 28	แสดงร้อยละของเพศ	145
ตารางที่ 29	แสดงร้อยละของอายุ	146
ตารางที่ 30	แสดงร้อยละของการศึกษา	147
ตารางที่ 31	แสดงร้อยละของอาชีพ	148
ตารางที่ 32	แสดงร้อยละของรายได้	149
ตารางที่ 33	ระดับคะแนนของตัวแปรพื้นที่โล่งแจ้งและอาคารสถานที่ต่างๆ ในเขตเมืองจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	150

ตารางที่ 34	ระดับคะแนนของตัวแปรการจราจร การเดินทาง และขนส่งจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	152
ตารางที่ 35	ระดับคะแนนของตัวแปรที่อยู่อาศัยในชุมชนเมืองจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	154
ตารางที่ 36	ระดับคะแนนของตัวแปรโอกาสการมีส่วนร่วมทางสังคมจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	155
ตารางที่ 37	ระดับคะแนนของตัวแปรการยอมรับและการมีสังกัดในสังคมจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	157
ตารางที่ 38	ระดับคะแนนของตัวแปรการมีส่วนร่วมในฐานะพลเมืองและการมีงานทำจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	159
ตารางที่ 39	ระดับคะแนนของตัวแปรสารสนเทศและการติดต่อสื่อสารจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	160
ตารางที่ 40	ระดับคะแนนของตัวแปรการสนับสนุนจากชุมชนและการบริการสุขภาพจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	162
ตารางที่ 41	ระดับคะแนนของตัวชี้วัดเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	165
ตารางที่ 42	เปรียบเทียบร้อยละของเพศ	167
ตารางที่ 43	เปรียบเทียบร้อยละของอายุ	168
ตารางที่ 44	เปรียบเทียบร้อยละของการศึกษา	169
ตารางที่ 45	เปรียบเทียบร้อยละของอาชีพ	170
ตารางที่ 46	เปรียบเทียบร้อยละของรายได้	171
ตารางที่ 47	เปรียบเทียบระดับคะแนนของตัวแปรทั้ง 8 ตัวของเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาลในแต่ละจังหวัดของภูมิภาค	173
ตารางที่ 48	แสดงร้อยละของเพศ	203
ตารางที่ 49	แสดงร้อยละของอายุ	204
ตารางที่ 50	แสดงร้อยละของการศึกษา	205
ตารางที่ 51	แสดงร้อยละของอาชีพ	206
ตารางที่ 52	แสดงร้อยละของรายได้	207
ตารางที่ 53	ระดับคะแนนของตัวแปรพื้นที่โล่งแจ้งและอาคารสถานที่ต่างๆ ในเขตเมืองจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	208
ตารางที่ 54	ระดับคะแนนของตัวแปรการจราจร การเดินทาง และขนส่งจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	210
ตารางที่ 55	ระดับคะแนนของตัวแปรที่อยู่อาศัยในชุมชนเมืองจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	212
ตารางที่ 56	ระดับคะแนนของตัวแปรโอกาสการมีส่วนร่วมทางสังคมจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	213
ตารางที่ 57	ระดับคะแนนของตัวแปรการยอมรับและการมีสังกัดในสังคมจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	215
ตารางที่ 58	ระดับคะแนนของตัวแปรการมีส่วนร่วมในฐานะพลเมืองและการมีงานทำจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	217
ตารางที่ 59	ระดับคะแนนของตัวแปรสารสนเทศและการติดต่อสื่อสารจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	218
ตารางที่ 60	ระดับคะแนนของตัวแปรการสนับสนุนจากชุมชนและการบริการสุขภาพจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	220
ตารางที่ 61	ระดับคะแนนของตัวชี้วัดเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	222
ตารางที่ 62	เปรียบเทียบร้อยละของเพศ	224
ตารางที่ 63	เปรียบเทียบร้อยละของอายุ	225

ตารางที่ 64	เปรียบเทียบร้อยละของการศึกษา	226
ตารางที่ 65	เปรียบเทียบร้อยละของอาชีพ	227
ตารางที่ 66	เปรียบเทียบร้อยละของรายได้	228
ตารางที่ 67	เปรียบเทียบระดับคะแนนของตัวแปรทั้ง 8 ตัวของเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาลในแต่ละจังหวัดของภูมิภาค	230
ตารางที่ 68	แสดงร้อยละของเพศ	262
ตารางที่ 69	แสดงร้อยละของอายุ	262
ตารางที่ 70	แสดงร้อยละของการศึกษา	263
ตารางที่ 71	แสดงร้อยละของอาชีพ	264
ตารางที่ 72	แสดงร้อยละของรายได้	266
ตารางที่ 73	ระดับคะแนนของตัวแปรพื้นที่โล่งแจ้งและอาคารสถานที่ต่างๆ ในเขตเมืองจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	267
ตารางที่ 74	ระดับคะแนนของตัวแปรการจราจร การเดินทาง และขนส่งจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	269
ตารางที่ 75	ระดับคะแนนของตัวแปรที่อยู่อาศัยในชุมชนเมืองจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	271
ตารางที่ 76	ระดับคะแนนของตัวแปรโอกาสการมีส่วนร่วมทางสังคมจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	272
ตารางที่ 77	ระดับคะแนนของตัวแปรการยอมรับและการมีสังกัดในสังคมจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	274
ตารางที่ 78	ระดับคะแนนของตัวแปรการมีส่วนร่วมในฐานะพลเมืองและการมีงานทำจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	275
ตารางที่ 79	ระดับคะแนนของตัวแปรสารสนเทศและการติดต่อสื่อสารจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	276
ตารางที่ 80	ระดับคะแนนของตัวแปรการสนับสนุนจากชุมชนและการบริการสุขภาพจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	278
ตารางที่ 81	ระดับคะแนนของตัวชี้วัดเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	280
ตารางที่ 82	เปรียบเทียบร้อยละของเพศ	281
ตารางที่ 83	เปรียบเทียบร้อยละของอายุ	282
ตารางที่ 84	เปรียบเทียบร้อยละของการศึกษา	283
ตารางที่ 85	เปรียบเทียบร้อยละของอาชีพ	284
ตารางที่ 86	เปรียบเทียบร้อยละของรายได้	285
ตารางที่ 87	เปรียบเทียบระดับคะแนนของตัวแปรทั้ง 8 ตัวของเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาลในแต่ละจังหวัดของภูมิภาค	287
ตารางที่ 88	แสดงร้อยละของเพศ	316
ตารางที่ 89	แสดงร้อยละของอายุ	316
ตารางที่ 90	แสดงร้อยละของการศึกษา	317
ตารางที่ 91	แสดงร้อยละของอาชีพ	318
ตารางที่ 92	แสดงร้อยละของรายได้	319
ตารางที่ 93	ระดับคะแนนของตัวแปรพื้นที่โล่งแจ้งและอาคารสถานที่ต่างๆ ในเขตเมืองจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	321
ตารางที่ 94	ระดับคะแนนของตัวแปรการจราจร การเดินทาง และขนส่งจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	323
ตารางที่ 95	ระดับคะแนนของตัวแปรที่อยู่อาศัยในชุมชนเมืองจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	325

ตารางที่ 96	ระดับคะแนนของตัวแปรโอกาสการมีส่วนร่วมทางสังคมจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	326
ตารางที่ 97	ระดับคะแนนของตัวแปรการยอมรับและการมีสังกัดในสังคมจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	327
ตารางที่ 98	ระดับคะแนนของตัวแปรการมีส่วนร่วมในฐานะพลเมืองและการมีงานทำจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	330
ตารางที่ 99	ระดับคะแนนของตัวแปรสารสนเทศและการติดต่อสื่อสารจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	331
ตารางที่ 100	ระดับคะแนนของตัวแปรการสนับสนุนจากชุมชนและการบริการสุขภาพจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	333
ตารางที่ 101	ระดับคะแนนของตัวชี้วัดเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	334
ตารางที่ 102	เปรียบเทียบร้อยละของเพศ	336
ตารางที่ 103	เปรียบเทียบร้อยละของอายุ	336
ตารางที่ 104	เปรียบเทียบร้อยละของการศึกษา	337
ตารางที่ 105	เปรียบเทียบร้อยละของอาชีพ	338
ตารางที่ 106	เปรียบเทียบร้อยละของรายได้	339
ตารางที่ 107	เปรียบเทียบระดับคะแนนของตัวแปรทั้ง 8 ตัวของเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาลในแต่ละจังหวัดของภูมิภาค	341
ตารางที่ 108	เปรียบเทียบร้อยละของเพศ	366
ตารางที่ 109	เปรียบเทียบร้อยละของอายุ	367
ตารางที่ 110	เปรียบเทียบร้อยละของการศึกษา	368
ตารางที่ 111	เปรียบเทียบร้อยละของอาชีพ	369
ตารางที่ 112	เปรียบเทียบร้อยละของรายได้	370
ตารางที่ 113	เปรียบเทียบระดับคะแนนของตัวแปรทั้ง 8 ตัวของเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล 5 ภูมิภาค	373
ตารางที่ 114	แสดงร้อยละของเพศ	390
ตารางที่ 115	แสดงร้อยละของอายุ	393
ตารางที่ 116	แสดงร้อยละของการศึกษา	394
ตารางที่ 117	แสดงร้อยละของอาชีพ	395
ตารางที่ 118	แสดงร้อยละของรายได้	396
ตารางที่ 119	แสดงค่าสัมประสิทธิ์ค่านอนนิคอลมาตรฐาน (Standardized canonical discriminant function coefficients)	399
ตารางที่ 120	แสดงค่าสัมประสิทธิ์ค่านอนนิคอลมาตรฐาน	401
ตารางที่ 121	แสดงค่าสัมประสิทธิ์ค่านอนนิคอลมาตรฐาน	403
ตารางที่ 122	แสดงค่าสัมประสิทธิ์ค่านอนนิคอลมาตรฐาน	405
ตารางที่ 123	แสดงค่าสัมประสิทธิ์ค่านอนนิคอลมาตรฐาน	407
ตารางที่ 124	แสดงค่าสัมประสิทธิ์ค่านอนนิคอลมาตรฐาน	410
ตารางที่ 125	เปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์ค่านอนนิคอลมาตรฐาน	412
ตารางที่ 126	สรุปข้อเสนอแนะจากการวิจัย	470

## สารบัญแผนภูมิ

		หน้า
แผนภูมิที่ 1	แสดงร้อยละของเพศ	91
แผนภูมิที่ 2	แสดงร้อยละของอายุ	92
แผนภูมิที่ 3	แสดงร้อยละของการศึกษา	93
แผนภูมิที่ 4	แสดงร้อยละของอาชีพ	94
แผนภูมิที่ 5	แสดงร้อยละของรายได้	95
แผนภูมิที่ 6	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านอาคารและพื้นที่สาธารณะ	97
แผนภูมิที่ 7	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านการจราจร การเดินทาง และการขนส่ง	99
แผนภูมิที่ 8	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านที่อยู่อาศัย	101
แผนภูมิที่ 9	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านโอกาสการมีส่วนร่วมในสังคม	102
แผนภูมิที่ 10	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านการยอมรับและการมีสังกัดในสังคม	104
แผนภูมิที่ 11	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านการมีส่วนร่วมในฐานะพลเมืองและการมีงานทำ	106
แผนภูมิที่ 12	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านสารสนเทศและการติดต่อสื่อสาร	108
แผนภูมิที่ 13	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านการสนับสนุนจากชุมชนและการบริการสุขภาพ	110
แผนภูมิที่ 14	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวชี้วัดเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	111
แผนภูมิที่ 15	แสดงร้อยละของเพศ	145
แผนภูมิที่ 16	แสดงร้อยละของอายุ	146
แผนภูมิที่ 17	แสดงร้อยละของการศึกษา	147
แผนภูมิที่ 18	แสดงร้อยละของอาชีพ	148
แผนภูมิที่ 19	แสดงร้อยละของรายได้	149
แผนภูมิที่ 20	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านอาคารและพื้นที่สาธารณะ	151
แผนภูมิที่ 21	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านการจราจร การเดินทาง และการขนส่ง	153
แผนภูมิที่ 22	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านที่อยู่อาศัย	155
แผนภูมิที่ 23	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านโอกาสการมีส่วนร่วมในสังคม	156
แผนภูมิที่ 24	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านการยอมรับและการมีสังกัดในสังคม	158
แผนภูมิที่ 25	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านการมีส่วนร่วมในฐานะพลเมืองและการมีงานทำ	160
แผนภูมิที่ 26	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านสารสนเทศและการติดต่อสื่อสาร	162
แผนภูมิที่ 27	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านการสนับสนุนจากชุมชนและการบริการสุขภาพ	164
แผนภูมิที่ 28	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวชี้วัดเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	166
แผนภูมิที่ 29	เปรียบเทียบร้อยละของเพศ	167
แผนภูมิที่ 30	เปรียบเทียบร้อยละของอายุ	168
แผนภูมิที่ 31	เปรียบเทียบร้อยละของการศึกษา	169
แผนภูมิที่ 32	เปรียบเทียบร้อยละของอาชีพ	170
แผนภูมิที่ 33	เปรียบเทียบร้อยละของรายได้	171
แผนภูมิที่ 34	เปรียบเทียบระดับคะแนนของตัวแปรทั้ง 8 ตัวของเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองตราดและสิงห์บุรี	174
แผนภูมิที่ 35	เปรียบเทียบระดับคะแนนเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาลของแต่ละจังหวัดในแต่ละภูมิภาค	174
แผนภูมิที่ 36	แสดงร้อยละของเพศ	203
แผนภูมิที่ 37	แสดงร้อยละของอายุ	204
แผนภูมิที่ 38	แสดงร้อยละของการศึกษา	205
แผนภูมิที่ 39	แสดงร้อยละของอาชีพ	206

แผนภูมิที่ 40	แสดงร้อยละของรายได้	207
แผนภูมิที่ 41	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านอาคารและพื้นที่สาธารณะ	209
แผนภูมิที่ 42	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านการจราจร การเดินทาง และการขนส่ง	211
แผนภูมิที่ 43	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านที่อยู่อาศัย	213
แผนภูมิที่ 44	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านโอกาสการมีส่วนร่วมในสังคม	214
แผนภูมิที่ 45	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านการยอมรับและการมีสังกัดในสังคม	216
แผนภูมิที่ 46	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านการมีส่วนร่วมในฐานะพลเมืองและการมีงานทำ	218
แผนภูมิที่ 47	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านสารสนเทศและการติดต่อสื่อสาร	220
แผนภูมิที่ 48	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านการสนับสนุนจากชุมชนและการบริการสุขภาพ	222
แผนภูมิที่ 49	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวชี้วัดเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	223
แผนภูมิที่ 50	เปรียบเทียบร้อยละของเพศ	224
แผนภูมิที่ 51	เปรียบเทียบร้อยละของอายุ	225
แผนภูมิที่ 52	เปรียบเทียบร้อยละของการศึกษา	226
แผนภูมิที่ 53	เปรียบเทียบร้อยละของอาชีพ	227
แผนภูมิที่ 54	เปรียบเทียบร้อยละของรายได้	228
แผนภูมิที่ 55	เปรียบเทียบระดับคะแนนของตัวแปรทั้ง 8 ตัวของเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาลในแต่ละจังหวัดของภูมิภาค	230
แผนภูมิที่ 56	เปรียบเทียบระดับคะแนนเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาลของแต่ละจังหวัดในแต่ละภูมิภาค	231
แผนภูมิที่ 57	แสดงร้อยละของเพศ	262
แผนภูมิที่ 58	แสดงร้อยละของอายุ	263
แผนภูมิที่ 59	แสดงร้อยละของการศึกษา	264
แผนภูมิที่ 60	แสดงร้อยละของอาชีพ	265
แผนภูมิที่ 61	แสดงร้อยละของรายได้	266
แผนภูมิที่ 62	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านอาคารและพื้นที่สาธารณะ	268
แผนภูมิที่ 63	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านการจราจร การเดินทาง และการขนส่ง	270
แผนภูมิที่ 64	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านที่อยู่อาศัย	272
แผนภูมิที่ 65	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านโอกาสการมีส่วนร่วมในสังคม	273
แผนภูมิที่ 66	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านการยอมรับและการมีสังกัดในสังคม	275
แผนภูมิที่ 67	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านการมีส่วนร่วมในฐานะพลเมืองและการมีงานทำ	276
แผนภูมิที่ 68	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านสารสนเทศและการติดต่อสื่อสาร	278
แผนภูมิที่ 69	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านการสนับสนุนจากชุมชนและการบริการสุขภาพ	279
แผนภูมิที่ 70	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวชี้วัดเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	280
แผนภูมิที่ 71	เปรียบเทียบร้อยละของเพศ	281
แผนภูมิที่ 72	เปรียบเทียบร้อยละของอายุ	282
แผนภูมิที่ 73	เปรียบเทียบร้อยละของการศึกษา	283
แผนภูมิที่ 74	เปรียบเทียบร้อยละของอาชีพ	284
แผนภูมิที่ 75	เปรียบเทียบร้อยละของรายได้	285
แผนภูมิที่ 76	เปรียบเทียบระดับคะแนนของตัวแปรทั้ง 8 ตัวของเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาลในแต่ละจังหวัดของภูมิภาค	288
แผนภูมิที่ 77	เปรียบเทียบระดับคะแนนเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาลของแต่ละจังหวัดในแต่ละภูมิภาค	288
แผนภูมิที่ 78	แสดงร้อยละของเพศ	316
แผนภูมิที่ 79	แสดงร้อยละของอายุ	317

แผนภูมิที่ 80	แสดงร้อยละของการศึกษา	318
แผนภูมิที่ 81	แสดงร้อยละของอาชีพ	319
แผนภูมิที่ 82	แสดงร้อยละของรายได้	320
แผนภูมิที่ 83	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านอาคารและพื้นที่สาธารณะ	322
แผนภูมิที่ 84	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านการจราจร การเดินทาง และการขนส่ง	324
แผนภูมิที่ 85	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านที่อยู่อาศัย	325
แผนภูมิที่ 86	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านโอกาสการมีส่วนร่วมในสังคม	327
แผนภูมิที่ 87	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านการยอมรับและการมีสังกัดในสังคม	329
แผนภูมิที่ 88	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านการมีส่วนร่วมในฐานะพลเมืองและการมีงานทำ	330
แผนภูมิที่ 89	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านสารสนเทศและการติดต่อสื่อสาร	332
แผนภูมิที่ 90	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านการสนับสนุนจากชุมชนและการบริการสุขภาพ	334
แผนภูมิที่ 91	แสดงค่าเฉลี่ยของตัวชี้วัดเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล	335
แผนภูมิที่ 92	เปรียบเทียบร้อยละของเพศ	336
แผนภูมิที่ 93	เปรียบเทียบร้อยละของอายุ	337
แผนภูมิที่ 94	เปรียบเทียบร้อยละของการศึกษา	338
แผนภูมิที่ 95	เปรียบเทียบร้อยละของอาชีพ	339
แผนภูมิที่ 96	เปรียบเทียบร้อยละของรายได้	340
แผนภูมิที่ 97	เปรียบเทียบระดับคะแนนของตัวแปรทั้ง 8 ตัวของเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาลในแต่ละจังหวัดของภูมิภาค	342
แผนภูมิที่ 98	เปรียบเทียบระดับคะแนนเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาลของแต่ละจังหวัดในแต่ละภูมิภาค	343
แผนภูมิที่ 99	เปรียบเทียบร้อยละของเพศ	367
แผนภูมิที่ 100	เปรียบเทียบร้อยละของอายุ	368
แผนภูมิที่ 101	เปรียบเทียบร้อยละของการศึกษา	369
แผนภูมิที่ 102	เปรียบเทียบร้อยละของอาชีพ	370
แผนภูมิที่ 103	เปรียบเทียบร้อยละของรายได้	371
แผนภูมิที่ 104	เปรียบเทียบระดับคะแนนของตัวแปรทั้ง 8 ตัวของเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล 5 ภูมิภาค	374
แผนภูมิที่ 105	เปรียบเทียบระดับคะแนนเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเทศบาล 5 ภูมิภาค	374
แผนภูมิที่ 106	แสดงร้อยละของเพศ	392
แผนภูมิที่ 107	แสดงร้อยละของอายุ	393
แผนภูมิที่ 108	แสดงร้อยละของการศึกษา	394
แผนภูมิที่ 109	แสดงร้อยละของอาชีพ	395
แผนภูมิที่ 110	แสดงร้อยละของรายได้	396
แผนภูมิที่ 111	เปรียบเทียบการบริหารจัดการเมืองเพื่อรองรับผู้สูงอายุในแต่ละภูมิภาค	435

## สารบัญภาพ

	หน้า	
ภาพที่ 1	กรอบความคิดเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุขององค์การอนามัยโลก	24
ภาพที่ 2	แสดงลำดับชั้นความต้องการของผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ (A hierarchy of quality aging needs)	45
ภาพที่ 3	กรอบความคิดในการวิจัย	53
ภาพที่ 4	แผนที่จังหวัดนนทบุรี	83
ภาพที่ 5	ความสัมพันธ์หน่วยงานในการบริหารราชการแผ่นดินของไทยผ่านนโยบายและแผนงานในระดับต่างๆ	88
ภาพที่ 6	การออกแบบทางลาดยังขาดความสะดวกในการใช้งาน (ภาพหน้าศาลากลางจังหวัด)	113
ภาพที่ 7	พื้นที่สีเขียวบริเวณหน้าสำนักงานเทศบาลนครนนทบุรี	113
ภาพที่ 8	พื้นที่สาธารณะเอนกประสงค์ของชาวบ้านยังขาดการจัดระเบียบ(บริเวณหน้าสำนักงานชลประทานที่ 11)	113
ภาพที่ 9	ผู้สูงอายุยังคงเสี่ยงอันตรายในการเดินทาง	115
ภาพที่ 10	ผู้สูงอายุต้องเสี่ยงในการข้ามทางที่ไม่มีม้าลาย	116
ภาพที่ 11	สภาพรถโดยสารสาธารณะที่ยากลำบากในการขึ้นลงสำหรับผู้สูงอายุ	116
ภาพที่ 12	สภาพการจราจรที่แออัดสร้างข้อจำกัดและความยากลำบากในการเดินทางให้กับผู้สูงอายุ	116
ภาพที่ 13	ยานพาหนะในการเดินทางที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุนับวันจะสูญพันธุ์(พบบริเวณปากซอยสามัคคี)	116
ภาพที่ 14	แผนที่จังหวัดสิงห์บุรี และจังหวัดตราด	139
ภาพที่ 15	ปิรามิดประชากรปี 2553 (มิ.ย. 2553)	140
ภาพที่ 16	ทางลาด Wheelchair หน้าศาลากลางจังหวัดสิงห์บุรี	176
ภาพที่ 17	การรูกทางเท้าในเขตเทศบาลเมืองตราด	177
ภาพที่ 18	ทางเท้าหน้าตลาดเทศบาลเมืองตราดถูกรุกล้มมาก	177
ภาพที่ 19	สภาพหน้าตลาดสดเทศบาลเมืองสิงห์บุรีผู้สูงอายุอาจเข้าถึงด้วยความลำบาก	177
ภาพที่ 20	สภาพรถโดยสารที่ขึ้นลงด้านหลังที่มีความเสี่ยงสำหรับผู้สูงอายุ(เทศบาลเมืองตราด)	178
ภาพที่ 21	สามล้อรับจ้างในเมืองสิงห์บุรีที่ผู้สูงอายุนิยมใช้กำลังจะหมดไป	179
ภาพที่ 22	สภาพถนนและทางเท้าในเมืองสิงห์บุรีที่ไม่เอื้อต่อการสัญจรของผู้สูงอายุ	179
ภาพที่ 23	เจ้าหน้าที่ของเทศบาลเมืองตราดช่วยซ่อมแซมบ้านให้ผู้สูงอายุ	180
ภาพที่ 24	ภาพการเล่นกีฬาร่วมกันของคนต่างวัยที่สนามกีฬาเทศบาลเมืองตราด	182
ภาพที่ 25	การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ของผู้สูงอายุชุมชนโพธิ์ไพรเทศบาลเมืองตราด	184
ภาพที่ 26	แผนที่จังหวัดลำพูนและอุทัยธานี	197
ภาพที่ 27	เทศบาลเมืองลำพูนปรับทางเดินเท้าในถนนบางสายเพื่อรองรับผู้พิการและผู้สูงอายุ	232
ภาพที่ 28	ในเมืองที่ขาดระบบการขนส่งสาธารณะผู้สูงอายุจึงเดินทางด้วยความเสี่ยง (เทศบาลเมืองลำพูน)	234
ภาพที่ 29	ป้ายณรงค์ให้สังคมเห็นคุณค่าของผู้สูงอายุ(ภาพหน้าศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาลเมืองลำพูน)	238
ภาพที่ 30	ผู้สูงอายุถูกทอดทิ้งจึงต้องไปหาที่อาศัยพึ่งพิง (จ.อุทัยธานี)	239
ภาพที่ 31	ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองอุทัยธานียังทำงานด้วยความยากลำบากในการหาเลี้ยงชีพ	242
ภาพที่ 32	ผู้สูงอายุมารับบริการตรวจสุขภาพ ณ ศูนย์บริการสาธารณสุขของเทศบาลตามกำหนด	244
ภาพที่ 33	เทศบาลเมืองลำพูนจัดรถรับส่งผู้สูงอายุตามชุมชนเพื่อมาyingศูนย์บริการสาธารณสุขทุกวัน	244
ภาพที่ 34	แผนที่จังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดชัยภูมิ	257
ภาพที่ 35	ทางลาดหน้าศาลากลางจังหวัดนครราชสีมา	290
ภาพที่ 36	การจัดระบบรองรับสังคมผู้สูงอายุมักจะเริ่มที่สถานที่ราชการทำเป็นแบบอย่าง (หน้าศาลากลางจ.ชัยภูมิ)	291
ภาพที่ 37	ผู้สูงอายุที่อยู่ท่ามกลางการจราจรที่พลุกพล่านในเมืองโคราช	292
ภาพที่ 38	สภาพการจราจรในเมืองนครราชสีมา	292
ภาพที่ 39	ระบบการขนส่งสาธารณะ“สกายแล็ป” ที่หาง่ายและมีบริการอยู่ทั่วไปในเขตเทศบาลเมืองชัยภูมิแต่อาจไม่ปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุที่มีความลาดเอียงและขึ้นลงด้านหลัง	292

ภาพที่ 40	ผู้สูงอายุส่วนหนึ่งในโคราชใช้เวทีบริเวณลานอนุสาวรีย์ย่าแปเป็นที่พบปะในแต่ละวัน	295
ภาพที่ 41	การมีสะพานคนข้ามโดยไม่มีทางข้ามบนพื้นผิวถนนที่ปลอดภัยเท่ากับการกีดกันทางสังคมต่อผู้สูงอายุ	297
ภาพที่ 42	ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครราชสีมายังคงทำงานหาเลี้ยงชีพโดยตระเวนขายดอกไม้	298
ภาพที่ 43	ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครราชสีมายังคงทำงานหาเลี้ยงชีพด้วยตระเวนขายอาหาร	298
ภาพที่ 44	บ้านพักผู้สูงอายุที่อบจ. ชัยภูมิ สร้างแล้วเสร็จแต่ยังไม่ได้เปิดให้บริการ	300
ภาพที่ 45	แผนที่จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดพิจิตร	311
ภาพที่ 46	ตามสถานที่ราชการเริ่มจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้พิการและผู้สูงอายุ (ศาลากลางจ. นครราชสีมา)	345
ภาพที่ 47	สถานที่สาธารณะหน้าตลาดสดและสภาพถนนหนทางที่เป็นอุปสรรคต่อการออกสู่สังคมของผู้สูงอายุ (ภาพในเขตเทศบาลนครศรีฯ)	345
ภาพที่ 48	ทางเท้าในเขตเทศบาลมักจะถูกรุกกล้าเพื่อทำการค้าเป็นอุปสรรคต่อการสัญจรของผู้ใช้ทางโดยเฉพาะผู้สูงอายุในการออกสู่สังคม(ภาพบริเวณหน้าสถานีรถไฟเทศบาลนครศรีฯ)	346
ภาพที่ 49	สภาพรถโดยสารสาธารณะในเขตเทศบาลนครศรีฯ และ พัทลุงถึงแม้จะก้าวขึ้นลงไม่ลำบากแต่ยังคงไม่ปลอดภัยต่อผู้โดยสารเนื่องจากมีทางเปิดและการขึ้น-ลงทางด้านหลัง(ภาพเทศบาลนครศรีฯและพัทลุง)	347
ภาพที่ 50	สภาพบ้านเรือนและที่อยู่อาศัยของคนชั้นกลางบริเวณชานเมืองในเขตเทศบาลนครศรีธรรมราช	348
ภาพที่ 51	สภาพบ้านเรือนและถนนในตัวเมืองพัทลุง	348
ภาพที่ 52	สภาพกำแพงยังคงเป็นวิถีชีวิตของผู้สูงอายุ(ภาพบ้านผู้สูงอายุชานเมืองเทศบาลนครศรีฯ)	348
ภาพที่ 53	เวทีทางสังคมและผลจากกิจกรรมร่วมกันของผู้สูงอายุที่ศูนย์ภูมิปัญญาผู้สูงอายุเทศบาลเมืองพัทลุง	350
ภาพที่ 54	สนามหน้าเมืองเทศบาลศรีธรรมราชเป็นเวทีที่คนทุกวัยมาออกกำลังกายหรือทำกิจกรรมร่วมกันได้	351
ภาพที่ 55	ร้านค้าแพ็โบราณริมสนามหน้าเมืองเทศบาลนครศรีธรรมราชเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งที่มีคุณค่า	351
ภาพที่ 56	คัทเอ้าท์ประชาสัมพันธ์ อันเป็นสัญลักษณ์ (sign) ถึงการมีพื้นที่ทางสังคมหรือช่องทางสุนทรีย์ภาพต่อสูงวัยในเมืองพัทลุง	354
ภาพที่ 57	อาคารศูนย์ส่งเสริมภูมิปัญญาผู้สูงอายุของเทศบาลพัทลุง	354
ภาพที่ 58	ผู้สูงอายุตระหนักในคุณค่าของการมีเพื่อนและการสร้างเสริมสุขภาพโดยการออกกำลังกายที่เหมาะสม(ภาพบริเวณสนามหน้าเมืองเทศบาลนครศรีธรรมราช)	355
ภาพที่ 59	กรอบความคิดเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุในสังคมไทย	437